

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. III. De Materia, Forma & Ministro hujus Sacramenti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

ad fidem & Baptismum, ut similiter adicitur *Aversa sup.* & tunc non fit de ipso Matrimonium omnino insolubile.

Nihilominus à parte rei falsum est Matrimonium infidelium per susceptionem Baptismi transire in statum Sacramenti, sive vi prioris contractus, ut vult *D. Thomas, Paludanus, Codarrivias, Vega, Sanchez, Becanus*, quos citat & sequitur *Aversa supra*: sive per novum consensum & quasi innovationem Matrimonii post Baptismum, ut *Capreolus, Ekins, Bonacina* & alii apud *Aversa*: quemadmodum etiam Matrimonium fidelium, qui dum contraxerunt, excluderant rationem Sacramenti, non transiunt postmodum in statum Sacramenti, si ipsi conjuges penitentia ducerentur, aut postea renovarent consensum ex intentione Sacramenti. Christus namque dignitatem Sacramenti non annexit innovationi aut perseverantiae Matrimonii, sed ipsi contractui; quo nomine intelligitur ipsa actualis contractio & inductio vinculi matrimonialis. Nec potest Baptismus subsequens facere, ut qui ante contraxerunt, recipiant Matrimonii Sacramentum, uti non facit, quod cessantur contrahere Matrimonium seu inire contractum. Nullum etiam aliud Sacramentum potest perfici, nisi ordine temporis post Baptismum post quem nequit iniri novus contractus, nisi actum agendo, & factum ratificando.

Petes III. quando Christus Matrimonium elevaverit ad dignitatem Sacramenti? Resp. cum *Secund. 26. n. 73. Sanchez* & aliis communibus, id sero familius contigisse tunc, quando dixit *Matth. 19. Quod Deus conjunxit homo non separet.* Ratio est: quia Christus ibi renovat Matrimonii insolubilitatem, adedque congruebat ut simul adderet rationem Sacramenti, maxime cum in Evangelio locus opportunus non reperiatur. Et quamvis tempus, quo id factum fuit, particulariter & certo non sciretur, sufficere debet, quod certum sit, id factum esse per Christum.

QUESTIO III.

De Materia, Forma & Ministro hujus Sacramenti.

DEICO I. Materia hujus Sacramenti sunt corpora contrahentium: Forma est consensus legitime & sensibilibiter expressus. Ita *Antoninus, Paludanus, Adrianus, Covarrivias, Petrus Soto, Vasquez, Bellisonus, Layman, Comitalus & Babilus Pomius*, ut refert *Aversa q. 1. sect. 3.* Probatum 1. quia materia & forma hujus Sacramenti merito censetur eadem, quae ipsius contractus; cum Christus contractui in natura sua invariato solum addiderit dignitatem Sacramenti: sed con-

tractus matrimonialis materia sunt corpora contrahentium, forma est consensus sensibilibiter expressus: ergo eadem sunt materia & forma Sacramenti. Quia tamen corpora contrahentium sunt contractui extrinseca instar objecti & materiae circa quam; idcirco non sunt materia Sacramenti intrinseca & essentialis, sed essentialiter praesupposita. Quod sufficit intento *Concilii Florentini in Decreto de Armenis*, dum docet Sacramenta perfici rebus ut materia, verbis ut forma, & personam Ministri. Non enim voluit Sacramentum hoc habere aliam materiam, quam habeat ipse contractus: materia autem contractus vocatur ipsummet objectum aut res de qua contrahitur; pro ut merces dicuntur materia emptionis &c. Sicut autem nemo in aliis contractibus est sollicitus ad inveniendam aliam materiam ex qua, sic nec debemus esse solliciti in presenti.

Probatum II. quia in hoc Sacramento nil occurrit, quod melius sortiatur rationem materiae & formae. Non enim potest dici primum cum *Angles, Petro Ledesma, Sanchez, Villalobos, Suarez, Coninck* & aliis apud *Aversa q. 2. sect. 3. s. Octavo*, signa expressiva consensu esse sibi invicem materiam & formam sub diversa ratione, materiam quidem, quatenus sunt traditio corporis ad usum matrimonialem; formam vero, quatenus sunt traditionis ab altero factae acceptatio. Nam tunc etiam in aliis contractibus traditio rei deberet dici materia, & traditionis acceptatio forma; quod est inauditum. Et merito: quia acceptatio non censetur determinare traditionem, sed utraque per modum completi unius entis moralis afficit & determinat objectum contractus. Deinde sic ad summum intercederet distinctio rationis inter materiam & formam Matrimonii; immo cum Matrimonium ipsum sit essentialiter traditio mutua, eo ipso est acceptatio; ita ut eo ipso quod tradit quis corpus suum alteri, etiam acceptet corpus alterius; etsi non sint actus distincti, primus quo quis dicat se tradere corpus suum alteri, & secundus quo acceptet corpus alterius.

Hinc etiam resutata manet opinio Cardinalis *Lugo disp. 2. de Sacram. in genere sect. 1.* qui in hoc differt à precedenti opinione, quod loco acceptationis ponat obligationem, & hanc dicat esse formam. Sed quae potest in hoc contractu cerni obligatio sive actio obligativa distincta à traditione? Quare cum traditio secundum ipsum sit materia, similiter materia erit ista obligatio: nisi recurratur ad obligationem praeviam sponsalium, quae impertinens est, & potest non praecessisse; vel ad vinculum permanentis, seu obligationem in facto esse, in qua utique non consistit contractus, sed in active se obligando; quod non distinguitur à tradi-

22. Non possunt signa expressiva ed. sensus dici sibi invicem materia & forma.

23. Vel quod traditio sit materia, obligatio vero forma.

traditione. Et si distingueretur, potius præceperet, adeoque non posset dici forma respectu traditionis.

Non videtur enim verba prius loquens dicitur materia; posteriorius loquens forma.

Non potest etiam dici cum *Richardo* & aliis, verba prius loquentis conjugis quatenus informata interiori consensu esse materiam, verba verò posterioris loquentis esse formam: nam alioquin ratio materiæ & formæ desumeretur ex sola præteritate aut posterioritate casuali temporis. Deinde si utriusque consensus exprimeretur simul, non posset iuxta hanc sententiam assignari materia vel forma.

24. Non denique cum *Navarro* eo, nisi interius flaturus videtur materia; signa verò expressiva, forma: aut contra.

Præterea dici nequit cum *Navarro*, *Valentia* & aliis, consensum internum esse materiam, signa autem expressiva esse formam; vel e contra cum *Nonnullis* aliis, signa expressiva esse materiam, consensum verò formam: tum quia non solet in aliis contractibus (de quibus tamen est simili causa) consensus internus assignari pro materia aut forma, uti nec signa expressiva illius pro forma vel materia: tum quia in ordine ad contractus, consensus & signa ejusdem expressiva censentur quid unum: tum denique quia consensus internus ut distinctus signis externis, non est sensibilis; prout esse totalis materia vel forma debet. Specialiter autem contra statuentes formam Matrimonii in interno consensu facit, quòd cum hic præcedat exteriorem expressionem, & per illam compleatur, congruentius videatur ei adscribi ratio materiæ, quàm formæ, uti faciebat *Navarrus*.

Qualiter opinio *Navari* deservit esse possit.

Cujus quidem opinio videtur posse defendi, dicendo, quòd etiam sit liberum, etsi non ita solitum, in aliis contractibus consensum interiore vocare materiam: quòdque non obstante quòd sit insensibilis, possit esse totalis materia Sacramenti, veluti ad quod sufficiat unam partem, v. g. formam esse sensibilem, per hanc verò materiam fieri sensibilem. Superest adhuc opinio *Cani*: quæ commodius reselletur seq. *Concl.* ubi pariter de Ministro agetur.

25. Ministri Sacramenti hujus sunt ipsi Contrahentes.

Dico II. Ministri hujus Sacramenti sunt ipsi contrahentes. Ita communissime *Dotores* contra *Melchiorum Canum*, *Guilhelmum Estium*, *Sylvium* q. 42. *Supplem. a. 1. questio 1. c. 2.* & paucos alios existimantes Ministrum esse sacerdotem, & verba ejusdem formam, verba verò contrahentium esse materiam, quæ proinde sine illis conficiant contractum civilem, non Sacramentum. Sed horum opinionem *Vari* notant esse temerariam aut improbabilem. Quidquid autem sit de censura,

Probatur Conclusio: nam olim Matrimonia sine Parochi presentia celebrata erant valida & rata; & adhuc modò sunt in locis, in quibus Tridentinum non est receptum, vel in locis Hæreticorum, in quibus nullus Parochus est, vel non datur ad eum tutus accessus: & consequenter

nihil adest iis ad rationem Sacramenti. Confirmatur: quia Concilia absolute docent Matrimonia fidelium, esse Sacramentum: nec plus requirunt ad substantiam Sacramenti, quàm ad veritatem matrimonii, suppositâ scilicet sufficienti intentione. Specialiter *Florentinum*, quod singulis Sacramentis totam essentiam & Ministerium assignat, cum dixisset: *Septimum est Sacramentum Matrimonii*, subdit: *Causa efficiens Matrimonii est mutuus consensus pariter verba de presentia expressa*; in quo proinde totam essentiam & ministerium ponit, Confirmatur II. quia etiam cum assistit Parochus, etsi taceat, sufficit substantia Matrimonii, prout habet declaratio Cardinalium relata ad *sess. 24. c. 1. de Reform. Matrimo.* Et quàmvis aliquid loquatur, tamen ante verba ipsius jam Sacramentum est. Unde *Tridentinum* assistentiam Parochi solum requirit tamquam conditionem necessariam ad valorem contractus; uti & requirit assistentiam testium. Quare etiam non assignavit certa verba à Parochis proferenda, sicut in formis Sacramentorum: sed hoc relinquit cuiusque Provinciæ consuetudini, dicens: *Si Parochus audeo consensu utriusque dicat: Ego vos in Matrimonium conjungo* (id est, conjunctos declaro, approbo, conjunctionem vestram benedico, nomine videlicet & auctoritate Ecclesiæ) *vel utatur aliis verbis, juxta receptum uniuscujusque Provinciæ ritum.* Retundit proinde *Palavicinus* l. 23. *Hist. Trid. c. 9. n. 15.* mendacium *Suavis* affirmantis de falsis fuisse voces illas Parochi præscriptas, eaque non alio tendere, nisi ut brevi dogma fidei conficiatur, eas esse formam Sacramenti. Cum enim ipsi *Patres* Tridentini censerent clandestina Matrimonia esse Sacramenta, qui intencissent fieri dogma fidei, quod *Suavis* somniat? Immo illa sententia ægrè toleratur, & à pluribus censuratur post *Tridentinum*; tantum abest, ut Ecclesia eò tendat, ut id tamquam dogma fidei declararetur. Ita *Palavicinus*.

Nec est absurdum, quòd hoc Sacramentum ob peculiarem rationem contractus exigat duplicem partialem Ministerium. Similiter absurdum non est, laicos, immo etiam feminas esse Ministros hujus Sacramenti; sicut absurdum non est ipsum contractum Matrimonii esse elevatum ad dignitatem Sacramenti. Pariter non est absurdum, hoc Sacramentum perfici valere sine alia cerimonia sacra: cum impletur contractus, quatenus à Christo elevatus & debita intentione adhibitus, sit sacra cerimonia, uti *Papismus*. Quod insuper allegat *Sylvius* sequi fore, ut Sacramentum hoc perficiatur opere quod non potest absque gravi peccato fieri, scilicet copulâ carnali animo maritali factâ post sponsalia, seclusâ lege irritante Matrimonia clandestina, antea semper ab Ecclesia ven-

tita? Hoc (inquam) non urget: nam conjunctio clandestina non est intrinsece mala, nisi justissime prohibita: idemque proinde iussit de præfata copula. Præterea dum Rituale Romanum inter Sacramenta, quorum administratio ad Parochos pertinet, recenset Matrimonium Tit. de his que in Sacram. Administ. generaliter servanda sunt, id intelligit, in quantum Parochus tamquam Ecclesiæ minister debet contractui assistere, ac etiam denuntiationes præmittere, & postea benedictionem solemnem impartiri, ut patet ex eodem Rituale Tit. de Sacram. Matrim. ubi cautè abstinèt à nomine Ministri: quod nomen tamen non tacet, dum in particulari agit de aliis Sacramentis. Simili ratione explicanda sunt, aut certè non ad-

mittenda, quæ ex nonnullis Manualibus & Synodis congerit Sylvius *suprà* *quæstio* 1.

Dices: si Contrahentes sint ministri, necessariò debent habere intentionem, non solum contrahendi Matrimonium, sed etiam conficiendi Sacramentum: hanc autem plerique non habent, qui de hoc nihil sciunt, aut certè non cogitant. Resp. illos habere hanc intentionem virtualiter, saltem implicite & confuse: sententur enim velle matrimonium inire more Christiano, sive facere quòd fideles faciunt; quod sufficit. Si tamen alicui deesset intentio sufficiens ad conficiendum Sacramenti, non subsisteret Sacramentum. An autem tunc adhuc subsistat matrimonium in ratione contractus, dictum est *suprà* n. 17.

27.
Contrahentes
tibus
cessaria est
intentio Sa-
cramenti.

DISPUTATIO TERTIA.

De Consensu Matrimoniali.

QUESTIO I.

An & quorum Consensus requiratur & sufficiat ad validitatem?

Dico I. Ad valorem Matrimonii adeò necessarius est consensus ipsorum contrahentium, ut suppleri non possit per ullam potestatem, nisi divinam. Est certum apud omnes. Ratio est: quia soli contrahentes habent potestatem suorum corporum ad tradendum super illa dominium in usum conjugalem: nec ex ullo capite constat reipublicæ aut principibus concessam esse hanc potestatem independentem à consensu ipsorum contrahentium. Quare nec unquam eà usi sunt. Neque etiam eam dari, aut per se competere expediret bono communi: siquidem continua vitæ societas, mutua conjugum charitas, indissolubilitas, & aliæ Chæra matrimonii omnino exigunt, ut nemini imponantur, nisi libere consentienti. Ad summum autem posset respublica in certo casu aliquos per mandatum urgere ad inendum Matrimonium, & consequenter ad præbendum consensum. Quare etsi adsint verba externa, & millies repetantur, copulaque sequatur, nihil fiet, si desinat interior consensus, qui hic essentialiter requiritur, nec potest humanitus suppleri, etiam quoad effectum, secus quam in aliis contractibus. Quàmvis in foro externo standum sit verbis externis, in quo de internis humanitus ignotis, judicari non potest, nisi quatenus producantur per signa externa.

Dixi in Conclusionem, nisi divinam: nam Deus tamquam supremus & absolutissimus

Herincx Sum. Theol. Par. IV.

Dominus posset tradere duobus v. g. dominium in mutua corpora ad usum conjugalem: si enim id possint ipsi homines per se, cur non idem possit Deus? Sicut dominium in servum quod acquiritur per emptionem aut donationem, potest etiam comparari per solam Dei voluntatem, sic ut sequatur eadem justitiæ obligatio servi ad dominum. Ex quo sequitur contra Sanchez & alios Deum posse per se inducere vinculum matrimoniale: hoc enim vinculum nihil est aliud, quàm perpetua obligatio consequens potestatem in mutua corpora: perinde autem est, utrum oriatur ex contractu, an ex alia causa. Quod autem non posset vinculum istud appellari cum reduplicacione, quatenus ortum ex conjugio seu contractu conjugali, qui non præcessit, parum refert: eò quòd hoc tantum sit denominatio extrinseca. Nam erit nihilominus vinculum justitiæ ortum ex largitione seu traditione divina, quâ Deus dat utrique jus in mutua corpora, simile planè illi, quod oritur ex contractu oneroso, quo ipsi contrahentes tale jus invicem tribuunt. Confirmatur: quia etsi consensus conjugum sit de essentia Matrimonii, prout est contractus, qui in ipso consensu formalitè consistit; non est tamen de essentia vinculi matrimonialis, sed est causa efficiens illius, quam proinde supplendo potest Deus per se inducere illud vinculum, etsi non possit per se facere, ut sit Matrimonii contractus. Simili ratione posset Deus supplere consensum in ordine ad Statum religiosum quoad obligationem justitiæ, aut etiam religionis. Esto obligationem specificam fidelitatis ad Deum, veluti præsupponentem essentialiter promissionem, non posset Deus ipse per se statuere.

Zz tuere.